ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Jany Brothánkové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **L. K.,** proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Valdice,** se sídlem nám. Míru 55, Valdice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 10. 2017, č. j. 31 A 38/2017 - 20,

takto:

I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora označené věci včasnou kasační stížnost, kterou žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti výroku II. v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“). Výrokem I. zmíněného usnesení krajský soud stěžovatele zcela osvobodil od soudních poplatků a výrokem II., který je nyní napaden kasační stížností, zamítl žádost stěžovatele o ustanovení zástupce v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu dle § 82 s. ř. s. Nezákonný zásah spatřoval stěžovatel v tom, že rozhodnutím ředitele žalované ze dne 14. 8. 2017 mu byla uložena povinnost uhradit neuhrazené náklady výkonu trestu odnětí svobody za období 7-2017 v částce 574 Kč. Na základě zmíněného rozhodnutí ředitele, které nebylo ani předběžně vykonatelné, provedla žalovaná srážku z přijatých peněz stěžovatele ve výši 574 Kč. Žalovaná srážku provedla bez exekučního příkazu k daňové exekuci a odebrala tak stěžovateli právo dobrovolného splnění jeho povinnosti uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody.

[2] Krajský soud rozhodnutí neustanovit stěžovateli zástupce odůvodnil tak, že zastoupení advokátem není nutné k ochraně práv stěžovatele, neboť z obsahu žaloby je

zřejmé, že je stěžovatel dostatečně kompetentní k hájení svých práv v daném řízení, a to i s ohledem na skutečnost, že u krajského soudu podal již více žalob ve věcech, které se od sebe skutkově ani právně příliš neliší, přičemž mu v některých případech byl ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Preclík.

[3] V kasační stížnosti stěžovatel nesouhlasil s názorem krajského soudu, že k ochraně jeho práv není potřeba zastoupení advokátem. Poukázal na to, že v dalších jím vedených řízeních u krajského soudu nebylo dosud rozhodnuto a zástupce ustanovený v těchto věcech není povinen poskytovat stěžovateli právní rady ve věcech, v nichž ustanoven není. Stěžovatel uvedl, že nezískal lepší právní vzdělání ani zkušenosti a předmětná žaloba obsahuje doslovně stejné náležitosti jako žaloby v řízeních, v nichž mu byl zástupce ustanoven. Stěžovatel současně požádal, aby mu byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce, a to Mgr. Ladislav Preclík, advokát.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve rozhodl o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, vyložil, že je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde § 105 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní neuplatní. To znamená, že v řízení o takové kasační stížnosti není dána povinnost zastoupení stěžovatele advokátem.

[6] Při úvaze, zda je v řízení o této kasační stížnosti nezbytné ustanovit k hájení zájmů stěžovatele advokáta, vycházel Nejvyšší správní soud z následujícího. Výše uvedená řízení o procesních návrzích nejsou skutkově ani právně nijak složitá, ostatně zejména o návrzích na osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce rozhodl krajský soud již na základě těch podkladů, které mu k prokázání poměrů předložil stěžovatel. Ze spisu krajského soudu i z řízení o kasační stížnosti dále zřetelně vyplývá, že stěžovatel před soudy vystupuje zcela samostatně a dostatečně využívá svých procesních práv. Pro projednatelnost podané kasační stížnosti přitom postačí, pokud stěžovatel řádně a blíže vylíčí, z jakých věcných důvodů s rozhodnutím krajského soudu nesouhlasí; námitky k jednotlivým důvodům kasační stížnosti podle §103 odst. 1 s. ř. s. poté podřadí Nejvyšší správní soud eventuálně sám.

[7] Nejvyšší správní soud přitom shledal, že v podané kasační stížnosti stěžovatel uvedl alespoň základní důvody, pro které napadl usnesení krajského soudu. Kasační stížnost je tak bezpochyby projednatelná. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je proto v možnostech stěžovatele, aby taktéž v řízení o této kasační stížnosti on sám hájil svá práva. Nedostatek zastoupení v tomto řízení podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovateli nijak nebrání v přístupu k soudu.

[8] Vzhledem k tomu, že ve věci stěžovatele není nezbytné jeho zastoupení, Nejvyšší správní soud návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal důvodnost samotné kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. *"Navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování ... platí v takovém případě stát"*.
[12] Krajský soud stěžovateli přiznal zcela osvobození od soudních poplatků, dospěl však k závěru, že v případě stěžovatele není naplněna druhá z podmínek § 35 odst. 9 s. ř. s., a sice že ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem souhlasí.

[13] Nejvyšší správní soud má za to, že v případě, kdy je účastníku řízení ustanoven advokát a v jiném skutkově obdobném řízení a identické procesní situaci témuž účastníku soud advokáta neustanoví, musí soud řádně a přesvědčivě tento svůj postup odůvodnit. Krajský soud této povinnosti dostál, tj. rozhodnutí o neustanovení zástupce dostatečně odůvodnil. Poukázal na to, že žaloba stěžovatele obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti, včetně podrobných žalobních bodů, což vypovídá o tom, že stěžovatel je schopen hájit svá práva v řízení před krajským soudem; v řízení o žalobě není zastoupení advokátem povinné.

[14] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelem podaná žaloba je způsobilá k projednání krajským soudem, obsahuje rozhodující skutkové okolnosti a relevantní zákonná ustanovení, včetně argumentace zpochybňující zákonnost zásahu, proti němuž se stěžovatel domáhá ochrany. S ohledem na úroveň formulace podané žaloby, svědčící o dobré stěžovatelově orientaci v dané problematice, se Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem nedomnívá, že by k ochraně stěžovatelových práv v soudním řízení před krajským soudem bylo nezbytně třeba zastoupení ustanoveným advokátem. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 4 As 21/2004 – 64, kde soud uvedl: *„Advokát bude ustanoven zástupcem účastníka k ochraně jeho zájmů tehdy, jde-li o věc po stránce skutkové nebo právní složitou a jestliže potřeba ochrany práv účastníka v soudním řízení vyjde najevo, např. z nekvalifikovaných podání účastníka, jímž se na soud obrací apod. Vzhledem k tomu, že největší nároky po odborné stránce klade na účastníka řízení formulování samotného návrhu (žaloby), navíc v poměrně krátkém časovém úseku, je právě obsahová a formální úroveň sepsané žaloby kritériem pro závěr soudu o potřebě ochrany práv účastníka."* Odkazuje-li stěžovatel na své nulové zkušenosti se soudním řízením, upozornil krajský soud správně na jiná u něj vedená řízení, v nichž stěžovatel vystupuje v obdobných věcech jako žalobce, a nepochybně tedy již má jisté zkušenosti s řízeními před správními soudy. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že krajský soud posoudil existenci podmínek pro ustanovení zástupce v posuzované věci správně.

[15] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se jí proto nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu